

بررسی معیارهای ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه شهری

کانادا؛ شهر کبک^۱

فرشته دستواره

دانش آموخته دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری

چکیده

انتخابات از جمله پدیده های عرصه سیاست است که نظام های مردم سالار را از سایر نظام ها جدا می کند. اصل مهم در موضوع انتخابات، آزادانه، رقابتی و منصفانه بودن آن است که به چگونگی فرایند و مراحل برگزاری انتخابات بستگی دارد. مرحله ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه از جمله مهم ترین مراحل قبل از روز رای گیری است که به طور مستقیم بر منصفانه بودن انتخابات اثرگذار است. فرایند ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه بر حسب معیارها و اصولی انجام می پذیرد که در مقیاس مختلف ملی، استانی، شهری و... پیاده می شود. در کشورهای مختلف مهم ترین معیار ترسیم حوزه های انتخابیه در تمامی مقیاس ها، میزان جمعیت است که بعد از گذر زمان و به دلیل عدم کارآمدی، موارد و معیارهای دیگری نیز در نظر گرفته شده است. در این نوشته نظام انتخاباتی اکثریتی تک کرسی در حوزه های انتخابیه شوراهای اسلامی شهر مورد تاکید است. در ایران، با توجه به ماده (۲۰) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران، فرمول انتخاباتی برای انتخاب اعضای شورای روستا و شهر "اکثریت نسبی" است و با توجه به آنکه تعداد نمایندگان از یک حوزه انتخابیه در شهرها حداقل پنج نفر است، نظام انتخاباتی شوراهای اسلامی شهرها در حال حاضر نظام انتخاباتی "اکثریت دسته جمعی" است. همچنین این قانون در مورد چگونگی ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه شوراهای اسلامی شهر و نوع معیارهای آن سکوت کرده است. جهت آشنایی اولیه با نحوه تعیین معیارهای مرزبندی حوزه های انتخابیه (در نظام های اکثریتی تک کرسی) شوراهای شهر و نحوه ترسیم آن به مطالعه تجارب جهانی پرداخته می شود. نوشته پیش رو به بررسی تجربه شهر کبک در استان کبک در کشور کانادا می پردازد که دارای سیستم سیاسی - اداری فدرال است. دلیل انتخاب شهر کبک در کانادا شباهت تقریبی مدل مدیریت این شهر (شهردار - شورا^۲) با مدل مدیریت شهری کلانشهرهای ایران (شورا - مدیر شهر^۳) و حاکمیت نظام اکثریتی تک کرسی است. معیار کلی ترسیم نقشه های انتخاباتی در شهر کبک، تعداد حوزه های انتخاباتی در شهر و جمعیت آن ها، نمایندگی مؤثر، تساوی آرا و تکریم اجتماع است. مسئول تهیه و ترسیم نقشه انتخاباتی در شهر کبک شورای شهر است که بایستی آیین نامه ای را در این راستا تدوین نماید و نهاد نظارت کننده و تایید کننده این آیین نامه کمیسیون نمایندگی انتخابات در استان کبک است. تجربه شهر کبک نشان می دهد که یک منطقه بدون توجه به مرز پایین ترین رده تقسیمات اداری شهری یعنی محله به تعدادی حوزه های انتخابیه شهری تقسیم

^۱.Quebec

^۲The mayor-council government system : مدل شهردار-شورا متشکل از یک شهردار منتخب که به عنوان رئیس ارشد اداری شهر خدمت می کند و یک شورای منتخب جداگانه که به عنوان نهاد قانونگذاری شهرداری عمل می کنند.(<https://mrsc.org>)

^۳The council-manager government system: مدل شورا-مدیر شامل یک شورای شهر منتخب است که مسئول سیاست گذاری شهری هستند و یک مدیر شهر که توسط شورا منصوب می شود و مسئولیت اداره شهر را بر عهده دارد. (<https://mrsc.org>)

شده است. کوچک مقیاس بودن حوزه های انتخابیه در شهر کبک زمینه های آشنایی انتخاب شوندگان با حوزه انتخابیه خود را فراهم کرده و موجب گسترش روابط بین شخص منتخب و رای دهندگان، نمایندگی عادلانه و تکریم اجتماع در شهر می گردد.

واژگان کلیدی: حوزه های انتخابیه، مرز، شهر، کبک

مقدمه و بیان مسئله

انتخابات از جمله پدیده های عرصه سیاست است که نظام های مردم سالار را از سایر نظام ها جدا می کند. انتخابات ابزار ارزیابی عملکرد و میزان اقبال مردم به مقامات منتخب محسوب می شود. اصل مهم در موضوع انتخابات، آزادانه، رقابتی و منصفانه بودن آن است که به چگونگی فرایند و مراحل برگزاری انتخابات بستگی دارد. مرحله ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه^۱ از جمله مهم ترین مراحل قبل از روز رای گیری است که به طور مستقیم بر منصفانه بودن انتخابات اثرگذار است. فرایند ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه؛ فرایندی است که طی آن یک کشور، استان، شهرستان، شهر یا یک منطقه بر مبنای اصول و معیارهای مشخص و عادلانه به چندین حوزه انتخابیه تقسیم می شود و هر کدام یک یا چند نماینده بر حسب نوع نظام انتخاباتی حاکم دارند. (هندلی و برنارد، ۱۳۹۵)

فرایند ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه بر حسب معیارها و اصولی انجام می پذیرد که در مقیاس مختلف ملی، استانی، شهری و... پیاده می شود. در کشورهای مختلف مهم ترین معیار ترسیم حوزه های انتخابیه در تمامی مقیاس ها، میزان جمعیت است که بعد از گذر زمان و به دلیل عدم کارآمدی، موارد و معیارهای دیگری نیز در نظر گرفته شده است. از طرف دیگر معیارهای ترسیم حوزه های انتخابیه در در نظام های انتخاباتی متعدد تقریباً با یکدیگر فرق دارند. در این نوشته نظام انتخاباتی اکثریتی تک کرسی در حوزه های انتخابیه شوراهای اسلامی شهر مورد تاکید است.

نظام انتخاباتی اکثریتی تک کرسی، ساده ترین نوع نظام انتخاباتی است که در آن مقیاس موردنظر مانند کشور، استان، شهرستان، شهر یا یک منطقه به تعدادی حوزه انتخابیه تقسیم می شود و مردم هر یک از این حوزه ها حق انتخاب یک نماینده را دارند. در این شیوه، نامزدی انتخاب می شود که بیش ترین آرا را کسب کرده باشد. البته نظام انتخاباتی اکثریتی چند کرسی نیز وجود دارد که رای دهندگان به تعداد یا فهرستی از نامزدها رای می دهند و فهرستی که بیشترین رای را کسب کند، صاحب کرسی ها می شود. (عباسی، ۱۳۸۸)

دلیل اشاره به نظام های انتخاباتی تک کرسی آن است که بند اول سیاست های کلی انتخابات در ایران بر ضرورت تک کرسی بودن حوزه های انتخابیه مجلس شورای اسلامی و شوراهای اسلامی شهر و روستا تأکید دارد، زیرا حکم «تعیین حوزه انتخاباتی مجلس شورای اسلامی و شوراهای اسلامی بر مبنای جمعیت و مقتضیات اجتناب ناپذیر به گونه ای که حداکثر عدالت انتخاباتی و همچنین شناخت مردم از نامزدها فراهم گردد» تنها در تعیین حوزه های انتخابیه به صورت تک کرسی معنا پیدا می کند و معیار جمعیت و میزان انحراف از آن در ترسیم حوزه های انتخابیه چند کرسی موضوعیت ندارد. (شمسا و میراحمدی، ۱۴۰۱)

^۱.electoral district

در نظام جمهوری اسلامی ایران، با توجه به ماده (۲۰) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران، فرمول انتخاباتی برای انتخاب اعضای شورای روستا و شهر "اکثریت نسبی" است و با توجه به آنکه تعداد نمایندگان از یک حوزه انتخابیه در شهرها حداقل پنج نفر است، نظام انتخاباتی شوراهای اسلامی شهرها در حال حاضر نظام انتخاباتی "اکثریت دسته جمعی" است. همچنین این قانون در مورد چگونگی ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه شوراهای اسلامی شهر و نوع معیارهای آن سکوت کرده است. (قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران، ۱۳۷۵)

بنابراین در راستای بند اول سیاست های کلی انتخابات کشور، جهت ایجاد حوزه های تک کرسی در انتخابات شوراهای اسلامی شهر ضروری است که ابتدا شاخص ها و معیارهای دقیق و قابل سنجش برای ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه در قالب مواد قانونی تعریف گردد. برای همین منظور جهت آشنایی اولیه با نحوه تعیین معیارهای مرزبندی حوزه های انتخابیه (در نظام های اکثریتی تک کرسی) شوراهای شهر و نحوه ترسیم آن به مطالعه تجارب جهانی پرداخته می شود. نوشته پیش رو به بررسی تجربه شهر کبک در استان کبک در کشور کانادا که دارای سیستم سیاسی - اداری فدرال است، اختصاص دارد. دلیل انتخاب شهر کبک در کانادا شباهت تقریبی مدل مدیریت این شهر (شهردار - شورا)^۱ با مدل مدیریت شهری کلانشهرهای ایران (شورا - مدیر شهر)^۲ و حاکمیت نظام اکثریتی تک کرسی است.

اصول کلی ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه

تعیین حد و مرز برای حوزه های انتخاباتی در مقیاس های مختلف باید پیرو قوانین و ساختار رسمی برای اجرای این فرآیند باشد. موضوع ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه زمانی اهمیت پیدا می کند که می تواند بر نتایج انتخابات اثرگذار باشد. در بیشتر کشورهای جهان معیارهای تقسیم حوزه های انتخابیه و تهیه نقشه های انتخاباتی معمولاً در قوانین انتخاباتی ذکر شده است. این معیارها اغلب شامل مواردی مانند برابری جمعیت، لحاظ کردن مرزهای اداری محلی و سایر ویژگی های جغرافیایی مانند مرزهای طبیعی و در نظر گرفتن منفعت عموم^۳ است. حتی در برخی کشورها، به ویژه کشورهای در حال توسعه، در تقسیم حوزه های انتخابیه مواردی مانند وسایل حمل و نقل و/یا ارتباطی را نیز به عنوان معیاری در تعیین مرزها در نظر می گیرند. معیار دیگری که مستقیماً به نتیجه فرآیند تقسیم حوزه های انتخابیه مربوط می شود، الزام به ترسیم مرزها به گونه ای که احزاب سیاسی و اقلیت های نژادی، قومی، مذهبی یا زبانی، شانس برابری برای نمایندگی داشته باشند. در اغلب کشورها فرایند ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه بر عهده کمیسیون های انتخابات و در برخی از دیگر کشورها نهادهای قانونگذار این وظیفه را بر عهده دارند.^۴

(The ACE)

کانادا، استان کبک، شهر کبک

^۱ The mayor-council government system: مدل شهردار-شورا متشکل از یک شهردار منتخب که به عنوان رئیس ارشد اداری شهر خدمت می کند و یک شورای منتخب جداگانه که به عنوان نهاد قانونگذاری شهرداری عمل می کنند. (<https://mrsc.org>)

^۲ The council-manager government system: مدل شورا-مدیر شامل یک شورای شهر منتخب است که مسئول سیاست گذاری شهری هستند و یک مدیر شهر که توسط شورا منصوب می شود و مسئولیت اداره شهر را بر عهده دارد. (<https://mrsc.org>)

^۳ public interest

کشور کانادا در شمال قاره آمریکای شمالی قرار دارد که از ده استان و سه قلمرو تشکیل شده است. حکومت کانادا از ساختار پادشاهی، دولت فدرال، دو مجلس سنا و عوام، دولت‌های ایالتی و فرماندار کل که به عنوان نماینده پادشاه ایفای نقش می‌کند، تشکیل شده است. این کشور توسط دولت‌های مستقل از هم اداره می‌شود که در مجموع زیر پوشش دولت فدرال قرار گرفته‌اند.^۱ (statcan)

کبک یکی از استان‌های کانادا و مرکز آن شهر کبک است. کبک بزرگ‌ترین شهر شرق استان کبک است که جمعیت این شهر در سال ۲۰۲۱ تعداد ۵۴۹۴۵۹ نفر بوده است. ساختار مدیریتی و حکومتی این شهر از نوع شهردار-شورا است. در این سیستم مدیریتی تفکیک قدرت بین شهردار منتخب و شورای شهر (به صورت مستقیم انتخاب می‌شوند) صورت می‌گیرد که شهردار قدرت اجرایی دارد و شورا دارای قدرت قانونگذاری است. این شهر به ۶ منطقه^۲ تقسیم شده است. منطقه در این شهر یکی از رده‌های تقسیمات اداری شهری است که هر یک دارای شهرداری جهت مدیریت امور شهری و خدمات دهی به شهروندان هستند. تعداد اعضای شورای شهر ۲۱ نفر است که به همین تعداد حوزه انتخابیه در شهر وجود دارد. (www.ville.quebec.qc.ca)

انتخابات در استان کبک

در کبک افرادی که واجد شرایط رای دادن هستند، می‌توانند در رای‌گیری‌های زیر مشارکت کنند:

- ۱- انتخابات فدرال، برای تشکیل دولت کانادا،
- ۲- انتخابات استانی، برای تشکیل دولت استانی کبک،
- ۳- انتخابات شهرداری، برای انتخاب شهردار و شورای شهر،
- ۴- انتخابات هیئت مدیره مدارس، برای انتخاب اعضای هیئت مدیره مدارس انگلیسی زبان. (Québec's electoral systems)

قانون انتخابات شهرداری در استان کبک

در فصل دوم قانون استان کبک^۳ با عنوان E-2.2 «انتخابات و همه‌پرسی در شهرداری‌ها»^۴، به موضوع انتخابات شهرداری پرداخته شده است. در فصل اول این قانون جهت تعیین دقیق حوزه عمل و قلمرو اجرایی^۵ قانون مذکور بیان شده است که این قانون مشمول کلیه شهرداری‌ها به جز شهرداری‌های منطقه ای شهرستان^۶، روستاهای شمالی، کری^۱ یا نسکاپی^۲ یا هر شهرداری که

² Arrondissement

³ Legis Quebec

⁴ Act respecting elections and referendums in municipalities

⁵ SCOPE

⁶ regional county municipalities: اصطلاح شهرداری منطقه ای شهرستان یا RCM در کبک برای اشاره به یکی از ۸۷ نهاد سیاسی شهرستان مانند استفاده می‌شود. در برخی از ترجمه‌های انگلیسی قدیمی‌تر، آنها را شهرداری منطقه‌ای کانتی نیز نامیده‌اند.

شورای آن طبق قانون تأسیس یا اداره شهرداری از افراد منتخب شهروندان آن تشکیل نشده باشد، است. در فصل دوم انتخابات شهرداری، به موضوع برگزاری انتخابات شهرداری و شورای شهر هر چهار سال یک بار اشاره شده است و تاریخ رای گیری نیز اولین یکشنبه ماه نوامبر بیان شده است. همچنین تصریح شده است که در فاصله بین انتخابات عمومی، در صورت لزوم و زمانی که یک کرسی خالی وجود داشته باشد، ممکن است مجدداً انتخابات برگزار شود.

فصل سوم قانون «انتخابات و همه پرسی در شهرداری ها» در استان کبک در ارتباط با چگونگی تقسیم قلمرو محلی برای اهداف انتخاباتی است که در بخش اول آن شهرداری ها موظف به تقسیم قلمروهای خود به حوزه های انتخاباتی شده اند. در ماده ۴ این قانون هر شهرداری با جمعیتی بیش از ۲۰۰۰۰ نفر در ۱ ژانویه سال تقویمی قبل از سالی که در آن انتخابات عمومی برگزار می شود، باید قلمرو خود را به حوزه های انتخاباتی تقسیم کند. (Legis Quebec)

در ماده ۵ این قانون آمده است که شهرداری هایی که ملزم به تقسیم قلمرو خود به حوزه های انتخاباتی نیستند، می توانند به موجب آیین نامه شورای خود که با اکثریت دو سوم اعضای آن ها به تصویب رسیده است، به تقسیم حوزه های انتخابیه خود بپردازند و این ماده قانونی باید در دومین سال تقویمی سال قبل از برگزاری انتخابات عمومی به اجرا درآید.^۳ همچنین در اسرع وقت پس از لازم الاجرا شدن آئین نامه، مسئول دفتر شهرداری یا مسئول دفتر امور مالی^۴ باید یک نسخه تایید شده از آن را به کمیسیون نمایندگی انتخابات (CRE)^۵ در استان ارسال کند. در ماده ۷ نیز بیان شده است در صورتی که شهری با جمعیت کمتر از ۲۰۰۰۰ نفر ملزم به تقسیم قلمرو خود به حوزه های انتخاباتی باشد، می تواند طبق مصوبه یا آیین نامه شورای خود که با اکثریت دو سوم اعضای آن تصویب شده است، خود را از این الزام معاف کند. (Legis Quebec)

در بخش دوم این قانون به موضوع «تعداد و ویژگی های حوزه های انتخاباتی» پرداخته شده است. بر این اساس تعداد حوزه های انتخاباتی یک شهر بر مبنای جمعیت آن باید بدین شرح باشد:

- ✓ اگر جمعیت شهر کمتر از ۲۰۰۰۰ نفر باشد، تعداد حوزه انتخابیه آن کمتر از ۶ و یا بیشتر از ۸ نباشد،
- ✓ اگر جمعیت شهر ۲۰۰۰۰ یا بیشتر باشد اما کمتر از ۵۰۰۰۰ نفر باشد، تعداد حوزه انتخابیه آن کمتر از ۸ و یا بیشتر از ۱۲ نباشد،
- ✓ اگر جمعیت شهر ۵۰۰۰۰ یا بیشتر باشد اما کمتر از ۱۰۰۰۰۰ نفر باشد، تعداد حوزه انتخابیه آن کمتر از ۱۰ و یا بیشتر از ۱۶ نباشد،

^۱ Cree: کری ها یا مردمان کری عبارتند از بزرگترین گروه های اولیه که در آمریکای شمالی ساکن بودند. جمعیت آنها در کانادا بیش از ۲۰۰ هزار تن بود. بیشتر این گروه ها در کانادا در شمال و غرب دریاچه سوپریور در انتاریو، منیوبا، ساسکاچوان، آلبرتا و قلمروهای شمال غرب ساکن اند. نزدیک به ۳۸ هزار تن از آنها در استان کبک زندگی می کنند. (ویکی پدیا)

^۲ Naskapi: مردمان بومی جنوب شمالگان در قاره آمریکای شمالی

^۳ منظور از دومین سال تقویمی شش ماهه دوم سال است.

^۴ The clerk or the clerk-treasurer: مسئول دفتر شهرداری یا مسئول دفتر امور مالی هر کدام یک مقام محلی هستند که فرآیندهایی مانند انتخابات، امور مالی و بودجه، دسترسی به سوابق شهری و کلیه اقدامات قانونی را که شفافیت را برای عموم تضمین می کند، انجام می دهند.

^۵Commission de la représentation électorale

✓ اگر جمعیت شهر ۱۰۰۰۰۰ یا بیشتر و کمتر از ۲۵۰۰۰۰ نفر باشد، تعداد حوزه انتخابیه آن کمتر از ۱۴ و یا بیشتر از ۲۴ نباشد،

✓ اگر جمعیت شهر ۲۵۰۰۰۰ یا بیشتر اما کمتر از ۵۰۰۰۰۰ است، تعداد حوزه انتخابیه آن کمتر از ۱۸ و یا بیشتر از ۳۶ نباشد،

✓ اگر جمعیت شهر بیش از ۵۰۰۰۰۰ نفر باشد، تعداد حوزه انتخابیه آن نباید کمتر از ۳۰ و بیشتر از ۹۰ باشد. (Legis Quebec)

منظور از جمعیت در بالا، جمعیت شهر در زمان تصویب آیین نامه تقسیم حوزه های انتخابیه در شهرداری است.

در ماده ۱۰ این قانون اشاره شده است در شهرهایی که جز موارد بالا نباشند، در صورت درخواست شهرداری از وزارت امور شهرداری ها و مسکن^۱ وزیر با اختیارات خود می تواند به آن ها اجازه دهد که قلمرو خود را به تعدادی حوزه های انتخاباتی کمتر از حداقل یا بیشتر از حداکثر تقسیم کنند. در این صورت وزیر یک نسخه از مجوز را باید به کمیسیون نمایندگی انتخابات ارسال کند. (Legis Quebec)

همچنین ماده ۱۱ اشاره کرده است که حوزه های انتخاباتی باید به گونه ای تقسیم شوند که با در نظر گرفتن معیارهایی مانند موانع فیزیکی، تغییرات جمعیتی، مرزهای منطقه، مرزهای قصبه^۲، اندازه و فاصله، اطمینان حاصل گردد که هر کدام از حوزه ها دارای بیشترین همگنی اجتماعی-اقتصادی هستند.

در ماده ۱۲ این قانون تصریح شده است در شهرهایی با جمعیت بالای ۲۰۰۰۰ تعداد رای دهندگان در حوزه نسبت به مقدار به دست آمده از تقسیم تعداد کل رای دهندگان هر شهر به تعداد حوزه های انتخاباتی نباید بیشتر از ۱۵٪ باشد. این درصد در مورد شهری که جمعیت آن کمتر از ۲۰۰۰۰ نفر باشد، ۲۵ خواهد بود. علاوه بر این مسئول دفتر شهرداری یا مسئول دفتر امور مالی باید به صورت مستند تعداد رای دهندگان را برای هدف تقسیم قلمرو به حوزه های انتخاباتی تعیین کند. (Legis Quebec)

ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه شهرها در استان کبک

نقشه حوزه های انتخابیه شهری در استان کبک به گونه ای ترسیم می شود که تقریباً تعداد رای دهندگان حوزه ها با یکدیگر برابر هستند و هر حوزه یک نامزد منتخب خواهد داشت. در انتخابات شهرداری، مردم تنها به یکی از نامزدهای انتخاباتی رای می دهند. شهرداری و شورای شهر هنگام تعیین محدوده حوزه انتخاباتی باید یک سری عناصر مربوط به قلمرو محلی و جمعیت را در نظر بگیرند تا نمایندگی عادلانه و منصفانه برای همه رای دهندگان تضمین شود. هر یک از حوزه ها باید به گونه ای ایجاد شوند که معیارهای تعیین شده در مورد تساوی آرا برای همه رای دهندگان و کل اجتماع رعایت شود. همانطور که اشاره شد، تقسیم قلمرو

¹ The Ministère des Affaires municipales et de l'Habitation or Ministry of Municipal Affairs and Housing

² Parish: به ناحیه قلمروی یک کلیسا گفته می شود که شامل بخشی از یک اسقف نشین است. قصبه زیر نظر معنوی و قضایی یک روحانی است؛ کسی که دارای یک یا تعداد بیشتری معاون است. از دیدگاه تاریخی، قصبه ها اغلب همان مناطق جغرافیایی ملوک اربابی را، اما در عین حال با داشتن حق تعریف املاک توسط کلیسای قصبی، شامل می شدند. (ویکی پدیا)

شهرداری ها به حوزه های انتخاباتی توسط فصل سوم قانون کبک که مربوط به انتخابات و همه پرسی در شهرداری ها است، انجام می شود. مسئولیت اعمال برخی از مقررات این فصل بر عهده کمیسیون نمایندگی انتخابات است. (Creating electoral maps)

کمیسیون نمایندگی انتخابات در استان کبک یک نهاد مستقل است که مأموریت آن تهیه نقشه حوزه های انتخابیه استان کبک و در صورت لزوم، نقشه حوزه های انتخابیه شهرداری ها و هیئت مدیره مدارس انگلیسی زبان است. در واقع وظیفه این کمیسیون در مورد شهرداری ها و هیئت مدیره مدارس انگلیسی زبان، بیشتر نظارت بر نقشه های انتخاباتی و تایید آن ها است. این کمیسیون دارای اختیار تصمیم گیری برای بازنگری دوره ای نقشه های انتخاباتی است که معمولاً در نتیجه جابجایی جمعیت، به منظور تضمین نمایندگی عادلانه انجام می دهد. همچنین این کمیسیون مستقیماً به مجلس ملی کبک^۱ گزارش کار و عملکرد می دهد.

نحوه تعیین کمیسیونرها مستلزم موافقت دو سوم اعضای مجلس ملی کبک است. تعداد اعضای این کمیسیون ۳ نفر و متشکل از مقام ارشد کمیسیون انتخابات که ریاست آن را بر عهده دارد و دو کمیسیونر که همگی توسط مجلس ملی کبک از میان رای دهندگان براساس تخصص و سوابق کاری مرتبط انتخاب می شوند. دوره فعالیت آن ها نیز به مدت ۷ سال است.

(electionsquebec)

در استان کبک شهرهایی که قلمرو محلی خود را به حوزه های انتخاباتی تقسیم می کنند عبارتند از:

- شهرهایی با ۲۰۰۰۰ نفر یا بیشتر (که ملزم به انجام این کار هستند)،
- شهرهایی با کمتر از ۲۰۰۰۰ نفر که به طور داوطلبانه از این الزام پیروی می کنند. (Creating electoral maps)

مزایای ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه شهری در استان کبک

تقسیم قلمرو یک شهر به حوزه های انتخاباتی مزایای متعددی برای رای دهندگان، افراد منتخب و شهرداری دارد و پیامد آن ایجاد نمایندگی عادلانه و دربرگیرندگی کل اجتماع به طور برابر و یکسان است. علاوه بر این، مشارکت شهروندان را با تقویت روابط بین شخص منتخب و رای دهندگان ارتقا می دهد. در راستای دربرگیرندگی کل اجتماع شهری، تقسیمات حوزه انتخابیه در شهرها هر چهار سال یکبار بررسی و اصلاح می شود. مزایای تعیین مرزهای حوزه های انتخابیه برای مقامات منتخب این است که به اعضای شورا اجازه می دهد تا شناخت بهتری از حوزه انتخابی خود و شهروندان آن کسب کنند. همچنین از نظر اداری، زمانی و صرف انرژی در برگزاری انتخابات برای شهرداری و شورای شهر دارای مزایایی است که به طور قابل توجهی هزینه های مرتبط با چنین رویدادهایی را کاهش می دهد. با این روش تعداد برگه هایی که به انتخاب کنندگان داده می شود کاهش می یابد، زیرا انتخاب کنندگان فقط به کاندیداهای حوزه انتخاباتی خود رأی می دهند، نه به همه کاندیداها. این تقسیم بندی همچنین امکان کاهش تعداد برگه های رای دهی به انتخاب کنندگان را در طی یک انتخابات میان دوره ای فراهم می کند، زیرا در این مناسبت، تنها یک حوزه مشمول انتخابات است. (Creating electoral maps)

معیارهای ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه در شهر کبک

^۱Assemblée nationale du Québec. نهاد قانونگذاری استان کبک در کانادا است. : مجلس ملی کبک.

۱- تعداد حوزه های انتخابیه

قانون «انتخابات و همه پرسی در شهرداری ها» بیان می کند که یک شهر باید بین ۶ تا ۹۰ حوزه انتخابیه بر مبنای جمعیت خود داشته باشد. با این وجود، شهرداری می تواند جهت ایجاد تعداد بیشتر حوزه انتخاباتی متفاوت از آنچه در قانون پیش بینی شده است، مجوز از وزارت امور شهرداری ها و مسکن کسب کند.

۲- نمایندگی موثر

تقسیم قلمرو محلی برای اهداف انتخاباتی باید به اصل اساسی مردمسالاری که نمایندگی موثر رای دهندگان است، احترام بگذارد. همانطور که بیان شد قانون مربوط به انتخابات و همه پرسی در شهرداری ها معیارهایی را برای اطمینان از رعایت این اصل ارائه می کند. تساوی رای رای دهندگان و تکریم اجتماع^۱ دو معیار اساسی است که در این قانون وضع شده است.

تساوی آرا

اصل تساوی آرا برای رای دهندگان مقرر می کند که هر حوزه انتخاباتی تقریباً تعداد رای دهندگان برابری دارد. این برابری نسبی است، زیرا انحراف از میانگین تعداد رای دهندگان در هر حوزه انتخاباتی مجاز است. بر این اساس، تفاوت بین تعداد رای دهندگان در یک حوزه نباید کمتر یا بیشتر از موارد زیر باشد:

- ۲۵ درصد در شهرهایی با جمعیت کمتر از ۲۰۰۰۰ نفر،
- بیشتر از ۱۵ درصد در شهرهایی با جمعیت ۲۰۰۰۰ نفر یا بیشتر نباشد.

تکریم اجتماع

برابری آرای رای دهندگان به تنهایی نمی تواند نمایندگی موثر را تضمین کند. ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه باید کل اجتماع را با ملاحظات فرهنگی- قومیتی، اجتماعی و اقتصادی به طور یکسان و برابر در نظر داشته باشد. اصل تکریم اجتماع براساس ماده ۱۱ قانون انتخابات و همه پرسی در شهرداری ها تعریف شده است و همانطور که در این ماده اشاره شده است، باید در ترسیم مرز هر حوزه انتخاباتی معیارهایی مانند موانع فیزیکی، تغییرات جمعیتی، مرزهای منطقه، مرزهای قصبه، مساحت حوزه و فاصله حوزه ها در نظر گرفته شود تا حداکثر تجانس اقتصادی- اجتماعی در هر حوزه تضمین گردد. (Creating electoral maps)

مراحل ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه در شهر کبک

ترسیم حوزه های انتخابیه شامل چهار مرحله تهیه پیش نویس آیین نامه تقسیم بندی حوزه های انتخابیه، تهیه آیین نامه تقسیم بندی حوزه های انتخابیه، تاریخ لازم الاجرا شدن آیین نامه تقسیم بندی حوزه های انتخابیه و تایید کمیسیون نمایندگی انتخابات یا تقسیم قلمرو توسط کمیسیون نمایندگی انتخابات (در صورت لزوم) می شود.

تهیه پیش نویس آیین نامه تقسیم بندی حوزه های انتخابیه

¹ respect for the natural communities

نهاد ترسیم و تهیه نقشه های انتخاباتی در شهر کبک بر عهده شورای شهر است که در همین راستا ابتدا باید پیش نویس آیین نامه توسط شورای شهر تهیه شود. محتوای آیین نامه شامل مرزهای حوزه های انتخاباتی پیشنهادی، تعداد رای دهندگان هر حوزه و نقشه یا طرحی از حوزه های پیشنهادی است. شورای شهر موظف است این پیش نویس را در ابتدای سال قبل از سالی که قرار است انتخابات عمومی در آن برگزار شود، تصویب کند. شهرداری موظف است ظرف ۱۵ روز پس از تصویب پیش نویس آیین نامه، طرح تقسیم بندی حوزه های انتخابیه را با انتشار اطلاعیه ای به اطلاع عموم شهروندان برساند. در صورتی که رای دهندگان مخالف پیش نویس تقسیم بندی حوزه های انتخابیه هستند، بر مبنای قانون اجازه دارند تا مخالفت خود را ابراز کنند. در این صورت می توانند اعتراض خود را ظرف ۱۵ روز پس از انتشار اطلاعیه، کتباً به مسئول دفتر شهردار یا مسئول دفتر امور مالی شهرداری خود اعلام کنند. اگر تعداد افراد معترض به آیین نامه به حد نصاب تعیین شده در قانون نرسد، شورای شهر مواردی را که در پیش نویس آمده است، اتخاذ خواهد کرد. اما زمانی که تعداد افراد معترض به آیین نامه برابر یا بیشتر از تعداد مقرر در قانون باشد، مخالفت ها پذیرفته می شود. سپس شهرداری باید یک جلسه عمومی برگزار کند که در آن افراد معترض دلایل مخالفت خود را بیان کنند و اصلاحات پیش نویس آیین نامه بر مبنای نظرات و انتقادات مطرح شده و در راستای قانون انتخابات و همه پرسی در شهرداری ها انجام خواهد شد. (Creating electoral maps)

لازم به ذکر است که حد نصاب تعیین شده درباره تعداد افراد معترض در تمامی مراحل ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه بر مبنای قانون انتخابات و همه پرسی در شهرداری ها به شرح زیر است:

- شهرهایی با جمعیت کمتر از ۲۰۰۰۰ نفر: ۱۰۰ رای دهنده،
- شهرهایی با جمعیت ۱۰۰۰۰۰ نفر یا بیشتر: ۵۰۰ رای دهنده،
- شهرهایی با جمعیت بین ۲۰۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰۰ نفر: ۵ رای دهنده در هر مجموعه ۱۰۰۰ نفری.

فرمول محاسبه تعداد افراد با ذکر مثال بدین صورت است:

شهری با جمعیت ۲۵۵۵۰ نفر، دارای ۲۵ مجموعه کامل ۱۰۰۰ نفری است که با این فرمول محاسبه می شود $(25550 \div 1000 = 25.55)$. با ضرب این عدد در ۵ (5×25) تعداد رای دهندگان معترض به تقسیم بندی حوزه های انتخابیه پیشنهادی شهری به دست می آید که برابر با ۱۲۵ رای دهنده می شود. (electionsquebec)

تهیه آیین نامه تقسیم بندی حوزه های انتخابیه

مانند پیش نویس آیین نامه، آیین نامه تقسیم بندی باید مرزهای حوزه های انتخاباتی پیشنهادی، تعداد رای دهندگان هر حوزه و نقشه یا طرحی از حوزه های پیشنهادی را تشریح کند. شورای شهر باید این آیین نامه را قبل از اول ژوئن سال قبل از سالی که انتخابات عمومی در آن برگزار می شود تصویب کند. در صورت تشکیل جلسه علنی شورای شهر در خصوص پیش نویس آیین نامه، شورای شهر نسبت به اصلاح یا عدم اصلاح حدودی که در این آیین نامه پیش بینی شده است، تصمیم گیری می کند. سپس آیین نامه را تصویب و برای بررسی عمومی منتشر می کند. مانند پیش نویس آیین نامه، شهرداری اطلاعیه ای را منتشر می کند تا تغییرات (یا عدم تغییر) در پیشنهاد تعیین حدود را به اطلاع عموم برساند. این اطلاعیه باید ظرف ۱۵ روز پس از تصویب آیین نامه منتشر شود.

رای دهندگانی که با تعیین حدود حوزه های انتخابیه پیش بینی شده در آیین نامه موافق نباشند، می توانند با ارسال دادخواست یا نامه ای به کمیسیون نمایندگی انتخابات اعتراض خود را اعلام کنند. آنها ۱۵ روز پس از انتشار اطلاعیه فرصت دارند تا اعتراضات خود را اعلام کنند. در صورتی که تعداد افراد معترض به این آیین نامه از حد مقرر در قانون برخوردار نباشد، کمیسیون نمایندگی انتخابات آیین نامه تقسیم را بررسی و آن را تأیید یا رد می کند. اما هرگاه تعداد معترضین مساوی یا بیشتر از تعداد مقرر در قانون باشد، کمیسیون نمایندگی انتخابات جلسه علنی تشکیل می دهد تا به نظرات رای دهندگان، سازمان های ذینفع و شهرداری رسیدگی کند. در این صورت با توجه به اظهارات بیان شده و اسناد ثبت شده، کمیسیون نمایندگی انتخابات تصمیم خواهد گرفت که آیا تقسیم بندی مصوب شورای شهر اجرا شود یا اینکه خود ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه شهری را برعهده گیرد.

(Creating electoral maps)

تاریخ لازم الاجرا شدن آیین نامه تقسیم بندی حوزه های انتخابیه

آیین نامه تقسیم شهر به حوزه های انتخاباتی به طور خودکار از ۳۱ اکتبر سال قبل از سالی که انتخابات عمومی در آن برگزار خواهد شد، لازم الاجرا می شود.

تأیید کمیسیون نمایندگی انتخابات یا تقسیم قلمرو توسط کمیسیون نمایندگی انتخابات (در صورت لزوم)

زمانی که شورای شهر قبل از اول ژوئن سال قبل از سالی که انتخابات عمومی در آن برگزار می شود آیین نامه تقسیم حوزه های انتخابیه خود را تصویب نکند و همچنین در صورتی که کمیسیون نمایندگی انتخابات پس از جلسه علنی بر مبنای موارد ذکر شده در قانون انتخابات و همه پرسی در شهرداری ها تشخیص دهد که تقسیم بندی مصوب شورای شهر نباید اعمال گردد، تقسیم بندی شهر به حوزه های انتخاباتی که توسط کمیسیون نمایندگی انتخابات انجام می شود از روز انتشار اطلاعیه این تصمیم لازم الاجرا خواهد بود.

تمدید یا تجدیدنظر در نقشه حوزه های انتخابیه شهری

در مرحله تمدید یا تجدیدنظر در نقشه حوزه های انتخابیه شهری شهرداری می تواند در نقشه انتخاباتی که در انتخابات عمومی قبل استفاده شده بود، تجدیدنظر کند. با این حال، تعیین حدود حوزه های انتخاباتی آن باید دارای شرایط زیر باشد:

- ۱- تعداد حوزه های انتخاباتی باید به تعداد مقرر در قانون مطابق با جمعیت شهر باشد،
- ۲- باید اصل تکریم اجتماع را در نظر گیرد،
- ۳- تعداد رای دهندگان در هر حوزه انتخاباتی نباید از حداقل و حداکثر حد نصاب تعیین شده در قانون نسبت به میانگین تعداد رای دهندگان هر حوزه تجاوز کند. (Creating electoral maps)

تأییدیه کمیسیون نمایندگی انتخابات

هنگامی شورای شهر در نقشه حوزه های انتخابیه خود تجدیدنظر نماید، ابتدا جهت اجرایی شدن آن باید تأیید کمیسیون نمایندگی انتخابات را کسب کند. در حقیقت شهرداری باید درخواست خود را قبل از ۱۵ مارس سال قبل از سالی که انتخابات عمومی در آن برگزار می شود به کمیسیون نمایندگی انتخابات ارسال کند. بنابراین اگر تقسیم شهر به حوزه های انتخاباتی از نظر

کمیسیون شرایط مذکور در بالا را داشته باشد، شهرداری مانند روند فوق اطلاعاتی را منتشر می کند تا به رای دهندگان اطلاع دهد که می خواهد نقشه حوزه های انتخابیه خود تجدیدنظر نماید. این اطلاعات باید ظرف ۱۵ روز پس از دریافت تایید کمیسیون نمایندگی انتخابات منتشر شود. همانند رویه های قبل، در صورتی که رای دهندگان با تمدید یا تجدیدنظر در نقشه تقسیم مخالفت داشته باشند می توانند ظرف ۱۵ روز پس از انتشار آگهی با مکاتبه به مسئول دفتر شهردار یا مسئول دفتر امور مالی نسبت به تمدید نقشه انتخاباتی شهرداری خود اعتراض کنند. در صورتی که تعداد افراد معترض به حد نصاب نباشد، نقشه انتخاباتی تجدید می شود. اما اگر تعداد افراد معترض به تمدید یا تجدیدنظر به حدنصاب باشد، شهرداری موظف است از روش استاندارد و قانونی برای تقسیم قلمرو محلی خود به حوزه های انتخاباتی پیروی کند. (Creating electoral maps)

حوزه های انتخابیه شهر کبک

در حال حاضر، در استان کبک بر مبنای داده های آماری موجود، به طور کلی در شهرهایی با جمعیت ۲۰۰۰۰ نفر یا بیشتر، تعداد ۶۰ حوزه انتخابیه وجود دارد. همچنین در شهرهایی با جمعیت کمتر از ۲۰۰۰۰ نفر طبق فصل سوم قانون مربوط به انتخابات و همه پرسی در شهرداری ها، تعداد ۲۰۷ حوزه انتخابیه شهری وجود دارد که در مجموع ۲۶۷ حوزه انتخابیه شهری در استان کبک بر مبنای قانون و معیارهای مذکور ایجاد شده است. (RVQ 2819)

در شهر کبک در تاریخ ۱۶ مارس ۲۰۲۰، شورای شهر آیین نامه مربوط به تقسیم قلمرو شهر به ۲۱ حوزه انتخاباتی را طی مصوبه ای تحت عنوان RVQ 2819 تصویب کرده است. آیین نامه تقسیم بندی حوزه های انتخاباتی شهر کبک در جریان انتخابات ۷ نوامبر ۲۰۲۱ اجرایی گردید. در این آیین نامه که قلمرو شهر به ۲۱ حوزه انتخابیه تقسیم شده است و این تقسیم بندی به گونه ای است که هر ۶ منطقه شهر به تعدادی حوزه انتخابیه تقسیم شده اند. به این صورت که:

- ۱- منطقه لاسیته لیمویل^۱ شامل پنج حوزه انتخابیه است،
- ۲- منطقه لس ریورس^۲ شامل سه حوزه انتخابیه است،
- ۳- منطقه سینت فوی-سیلری-کپ-روگ^۳ شامل چهار حوزه انتخابیه است،
- ۴- منطقه شارلزبورگ^۴ شامل سه حوزه انتخابیه است،
- ۵- منطقه بیوپورت^۵ شامل سه حوزه انتخابیه است،
- ۶- منطقه هاته-سینت-چارلز^۶ شامل سه حوزه انتخابیه است. (RVQ 2819)

مرزهای این حوزه ها می تواند شامل بزرگراه، مسیر یا جاده مستقیم با ردیفی از درختان یا درختچه های بزرگ، بلوار، جاده باریک، خط ساحلی، پرتگاه، خط برق فشار قوی، مسیر دوچرخه سواری، رودخانه، خیابان، جویبار یا آبراهه، خط راه آهن باشد. نحوه تقسیم بندی حوزه های انتخابیه در آیین نامه شورای شهر کبک پیوست مقاله شده است. نقشه زیر موقعیت ۶ منطقه شهر کبک را نشان می دهد.

¹ La Cité-Limoilou

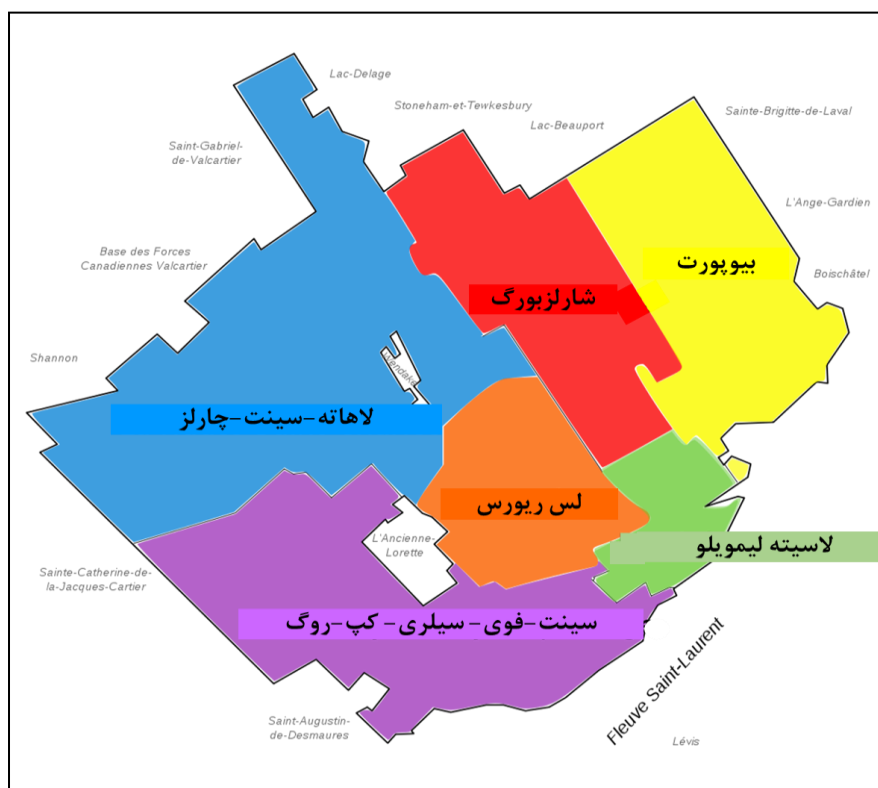
² les Rivières

³ Sainte-Foy-Sillery-Cap-Rouge

⁴ Charlesbourg

⁵ Beauport

⁶ Haute-Saint-Charles

نقشه مناطق ۶ گانه شهر کبک

www.ville.quebec.qc.ca

جهت آگاهی بیشتر با حوزه های انتخابیه شهر کبک در جدول زیر به مشخصاتی مانند مناطق شهر کبک، حوزه انتخابیه، میزان جمعیت مناطق و حوزه های انتخابیه، میزان و درصد انحراف جمعیتی هر حوزه انتخابیه نسبت به مقدار بدست آمده از تقسیم تعداد کل رای دهندگان شهر کبک به تعداد حوزه های انتخاباتی آن اشاره شده است.^۱

جدول ۱: مناطق شهر کبک، حوزه انتخابیه، میزان جمعیت مناطق و حوزه های انتخابیه، میزان و درصد انحراف جمعیتی هر حوزه انتخابیه

منطقه	جمعیت منطقه	حوزه انتخابیه	جمعیت رای دهندگان حوزه انتخابیه	میزان انحراف جمعیت هر حوزه نسبت به حوزه دیگر	درصد انحراف جمعیت هر حوزه نسبت به حوزه دیگر
-------	-------------	---------------	------------------------------------	--	---

^۱ . همان گونه که اشاره شد، براساس ماده ۱۲ قانون انتخابات و همه پرسی در شهرداری ها درصد انحراف جمعیت هر حوزه نسبت به مقدار به دست آمده از تقسیم تعداد کل رای دهندگان هر شهر به تعداد حوزه های انتخاباتی نباید بیشتر از ۱۵٪ باشد. تعداد کل جمعیت رای دهندگان شهر کبک ۳۹۶۴۶۵ است که با تقسیم آن به تعداد ۲۱ حوزه های انتخابیه شهر برابر می شود با ۱۸۸۷۹.

۲۳/۸۶	۴۰۲۴	۱۴۸۵۵	Cap-aux-Diamants	۱۰۷۸۸۵	لاسیته لیمویل
۱۸/۴۰	۳۱۸۱	۱۵۶۹۸	Montcalm-Saint Sacrement		
۳/۷۱	۶۸۷	۱۸۱۹۲	Saint-Roch-Saint-Sauveur		
۱۱/۹۴	۲۱۲۷	۱۶۷۵۲	de Limoilou		
۱۱/۹۵	۲۱۲۹	۱۶۷۵۰	Maizerets-Lairet		
۷/۰۱	۱۳۷۱	۲۰۲۵۰	Vanier-Dubergier	۷۳۰۷۵	لس ریورس
۹/۳۹	۱۸۶۱	۲۰۷۴۰	Neufchâtel-Lebourgneuf		
۹/۱۸	۱۶۵۷	۱۷۲۲۲	Saules-Les Méandres		
۶/۷۳	۱۳۱۴	۲۰۱۹۳	Saint-Louis-Sillery		
۰/۷۷	۱۴۴	۱۸۷۳۵	Plateau	۱۰۳۳۴۵	سینت- فوی- سیلری- کپ-روگ
۱/۳۱	۲۴۶	۱۸۶۳۳	Pointe-de-Sainte-Foy		
۱۵/۲۰	۳۱۰۵	۲۱۹۸۴	Cap-Rouge-Laurentien		
۳/۸۳	۷۳۷	۱۹۶۱۶	Saint-Rodrigue		
۱۶/۲۶	۳۳۴۱	۲۲۲۲۰	Louis-XIV	۸۱۰۴۰	شارلزبورگ
۱۷/۶۷	۳۶۶۰	۲۲۵۳۹	Monts		
۴/۹۰	۹۴۹	۱۹۸۲۸	Sainte-Thérèse-de-Lisieux		
۱۷/۶۳	۳۶۵۱	۲۲۵۳۰	Chute-Montmorency-Seigneurial	۸۰۹۲۵	بیوپورت
۱۳/۱۵	۳۰۹۰	۲۱۹۶۹	Robert-Giffard		
۱۲/۲۰	۲۴۵۳	۲۱۳۳۲	Lac-Saint-Charles-Saint-Émile		

۱۵/۱۲	۳۰۸۹	۲۱۹۶۸	Loretteville-Les Châteaux	۸۵۶۳۰	هاته - سینت - چارلز
۱۳/۸۲	۲۸۰۲	۲۱۶۸۱	Val-Bélair		

۴- نتیجه گیری

تقسیم شهر به حوزه های انتخابیه و تهیه نقشه های انتخاباتی یکی از راه های تقویت مردمسالاری و نمایندگی موثر در انتخابات شهرداری و شورای شهر است. به همین دلیل تعیین معیارهای مرزبندی حوزه های انتخابیه به طوری که عادلانه و منصفانه باشد، گام اول در تهیه نقشه های انتخاباتی به حساب می آید. در این نوشته به مطالعه تجربه شهر کبک در چگونگی مرزبندی حوزه های انتخابیه شهری و نحوه تهیه نقشه های انتخاباتی پرداخته شده است. نظام انتخاباتی در سیستم شهرداری و شورای شهر کبک از نوع نظام اکثریتی تک کرسی است که در آن برگه رای هر رای دهنده تنها حاوی یک نام است و هر رای دهنده در حوزه انتخابیه خود فقط به انتخاب یک نامزد می پردازد. در این الگو، نامزد یا فهرستی از نامزدها با کسب بیشترین آرا یک یا همه کرسی ها را به دست خواهند آورد. قانون «انتخابات و همه پرسی در شهرداری ها» در استان کبک در ارتباط با چگونگی تقسیم قلمرو محلی برای اهداف انتخاباتی است که در بخش اول آن همه شهرداری ها در سطح استان موظف به تقسیم قلمروهای خود به حوزه های انتخاباتی شده اند. معیار کلی ترسیم نقشه های انتخاباتی در شهر کبک، تعداد حوزه های انتخاباتی در شهر و جمعیت آن ها، نمایندگی مؤثر، تساوی آرا و تکریم اجتماع است. مسئول تهیه و ترسیم نقشه انتخاباتی در شهر کبک شورای شهر است که بایستی آیین نامه ای را در این راستا تدوین نماید و نهاد نظارت کننده و تایید کننده این آیین نامه کمیسیون نمایندگی انتخابات در استان کبک است. تجربه شهر کبک نشان می دهد که یک منطقه بدون توجه به مرز پایین ترین رده تقسیمات اداری شهری یعنی محله به تعدادی حوزه های انتخابیه شهری تقسیم شده است و برخی از این حوزه ها در مقیاس های عموماً کوچکی قرار گرفته اند که گاهی از مقیاس محله هم کوچک تر هستند و برخی دیگر در مواردی چند محله را در برمی گیرند. مرزهای این حوزه ها شامل عناصر و عوارض خطی و گره ای بزرگ مقیاس یا متوسط در منطقه مانند بزرگراه، بلوار، خط ساحلی، پرتگاه، خط برق فشار قوی، مسیر دوچرخه سواری، رودخانه، خیابان و خط راه آهن موجود در مناطق یا در مرزهای مناطق است و هیچ گاه مرز یک حوزه انتخابیه به بیرون از مرز منطقه اش تجاوز نمی کند. کوچک مقیاس بودن حوزه های انتخابیه در شهر کبک زمینه های آشنایی انتخاب شوندگان با حوزه انتخابیه خود را فراهم کرده و موجب گسترش روابط بین شخص منتخب و رای دهندگان، نمایندگی عادلانه و تکریم اجتماع در شهر می گردد.

۵- پیوست

آیین نامه مربوط به تقسیم قلمرو شهر کبک به ۲۱ حوزه انتخابیه (RVQ 2819)

• منطقه لاسیتیه لیمویل

منطقه لاسیتیه لیمویل به طور تقریبی در جنوب شرقی شهر کبک قرار گرفته است که از نظر معماری قدیمی ترین و پرجمعیت ترین منطقه در شهر کبک است و جمعیت آن ۲۱.۸۵٪ از کل جمعیت شهر را شامل می شود. این منطقه از ۶ محله تشکیل شده

است. همانطور که اشاره شد این منطقه به پنج حوزه انتخابیه تقسیم شده است که به ترتیب حوزه های انتخابیه شماره ۱ تا ۵ را در شهر کبک به خود اختصاص می دهد.

موقعیت منطقه لاسینه لیمویل در شهر کبک

www.ville.quebec.qc.ca

حوزه انتخابیه شماره ۱ (Cap-aux-Diamants): این حوزه شامل ۱۴۸۵۵ رای دهنده است. مرزبندی آن بدین شرح است: شروع از نقطه ای واقع در محل تقاطع رودخانه سن شارل و حد جنوب شرقی منطقه در رودخانه سن لوران، محدوده جنوب شرقی و عموماً جنوبی - غرب منطقه، کوت گیلور، خیابان جورج، خیابان مونتكالم، گراند آله اوست، خیابان مونکتون، خیابان فریزر، خیابان ایربلز، شیمین سنت فوی، خیابان آلورن و امتداد آن، پلکان فرانسیسکن ها، بزرگراه دوفرن - مونت مورنسی، رودخانه سن شارل تا نقطه شروع.

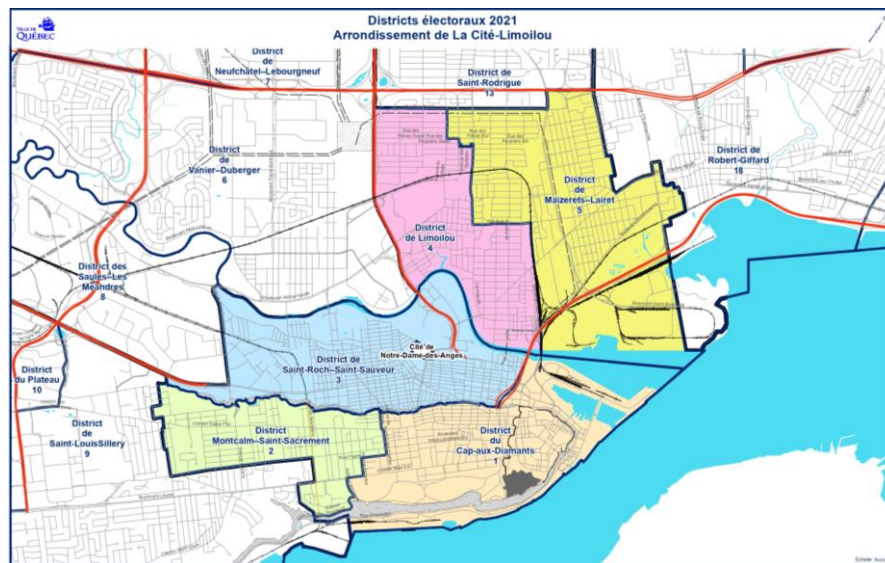
حوزه انتخابیه شماره ۲ (Montcalm-Saint Sacrement): تعداد ۱۵۶۹۸ رای دهنده در این حوزه وجود دارد. مرزبندی آن بدین صورت است: شروع از نقطه ای واقع در تقاطع پلکان فرانسیسکن ها در امتداد خیابان آلورن، خیابان سنت فوی، خیابان اربلس، خیابان فریزر، خیابان مونکتون، گراند آله اوست، خیابان مونتكالم، خیابان جورج ششم، ساحل گیلور، مرزهای جنوبی و جنوب غربی منطقه تا نقطه شروع.

حوزه انتخابیه شماره ۳ (Saint-Roch-Saint-Sauveur): شامل ۱۸۱۹۲ رای دهنده است. شرح و مرزبندی آن بدین شرح است: شروع از نقطه ای واقع در تقاطع رودخانه سن شارل و بزرگراه دوفرن - مونت مورنسی، پلکان فرانسیسکن ها، محدوده عموماً جنوب غربی و شمالی - غرب منطقه، رودخانه سن شارل تا نقطه شروع. با این حال، بیمارستان عمومی شهر کبک جز حوزه انتخاباتی شماره ۳ نیست.

حوزه انتخابیه شماره ۴ (de Limoilou): تعداد ۱۶۷۵۲ رای دهنده دارد. مرزبندی این محدوده با شروع از نقطه ای واقع در تقاطع مرز شمال غربی منطقه و خیابان دوکولسی، خیابان فرنس غربی، خیابان سربیسیر، خط ترافیک خیابان پیپلیز غربی. (ضلع

جنوبی)، خیابان یکم، خیابان هجدهم، خط راه آهن در امتداد بلوار دس کیپوسین، رودخانه سن شارل، مرزهای جنوب غربی و شمال غربی منطقه تا نقطه شروع است.

حوزه انتخابیه شماره ۵ (Maizerets-Lairet): این حوزه تعداد ۱۶۷۵۰ رای دهنده را دربر می گیرد. شرح مرزبندی این حوزه بدین صورت است که از نقطه ای واقع در تقاطع بزرگراه فلیکیس لکلر و خیابان مونسیکنور موسلین، مرز عموماً شمال شرقی منطقه، رودخانه سن شارل، خط راه آهن شروع می شود. در امتداد بلوار دس کیپوسین، خیابان هجدهم، خط ترافیک صنوبر غربی (ضلع جنوبی)، خیابان کریسرس، خیابان فرنست اوئس، خیابان کولیس، محدوده عموماً شمال غربی منطقه، مسیر بزرگراه فلیکیس لکلر تا نقطه شروع؛

نقشه تقسیم بندی حوزه های انتخابیه منطقه لاسیته لیمویلو در شهر کبک

www.ville.quebec.qc.ca

• منطقه لس ریورس

منطقه لس ریورس یکی دیگر از شش منطقه کبک است که در بخش مرکزی شهر قرار گرفته است. این منطقه نام خود را از رودخانه سن شارل که از آن عبور می کند و همچنین دو شاخه آن یعنی رودخانه برگر و رودخانه لورت، گرفته است که دو محله دارد. این منطقه سه حوزه از ۲۱ حوزه انتخابیه شهر را به خود اختصاص می دهد که در ادامه به معرفی و مرزبندی آن ها پرداخته می شود.

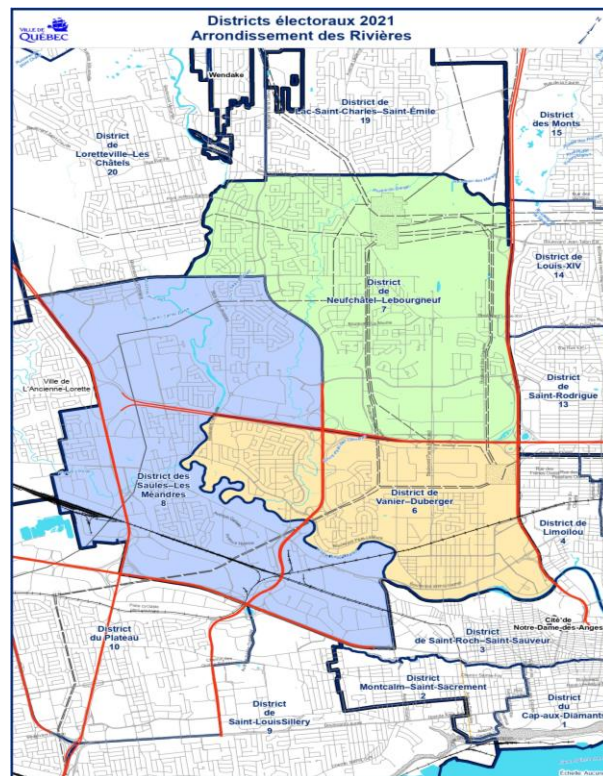

موقعیت منطقه لس ریورس در شهر کبک
www.ville.quebec.qc.ca

حوزه انتخابیه شماره ۶ (Vanier-Dubéger): شامل ۲۰۲۵۰ رای دهنده است. شرح و مرزبندی آن به این شرح است: شروع از نقطه ای واقع در تقاطع بزرگراه های فلیکس لکلر و لورنتینه، مرز شمال شرقی منطقه، رودخانه سن شارل، بزرگراه فلیکس لکلر تا نقطه شروع؛

حوزه انتخابیه شماره ۷ (Neufchâtel-Lebourgneuf): تعداد ۲۰۷۴۰ رای دهنده دارد. مرزهای آن بدین صورت است که از نقطه ای واقع در تقاطع بلوار ژان تالون غربی و مرز عموماً شمال شرقی منطقه، بزرگراه فلیکس لکلر، بلوار روبرت-بوراسا، خیابان شووو، رودخانه سن شارل، مرز عموماً شمال غربی منطقه تا نقطه شروع؛

حوزه انتخابیه شماره ۸ (Saules-Les Méandres): این حوزه شامل ۱۷۲۲۲ رای دهنده است. مرزبندی آن بدین شرح است: شروع از نقطه ای واقع در محل تقاطع خیابان شاوو و بلوار روبرت بوراسا، این بلوار، بزرگراه فلیکس لکلر، رودخانه سن شارل، محدوده های جنوبی شرق، جنوب، جنوب غربی و شمال غربی منطقه، خیابان شاوو به نقطه شروع؛

نقشه تقسیم بندی حوزه های انتخابیه منطقه دس ریورس در شهر کبک
www.ville.quebec.qc.ca

• منطقه سینت-فوی - سیلری - کپ-روگ

این منطقه یکی از شش منطقه شهر کبک است که در جنوب غربی شهر و در امتداد رودخانه سن لوران واقع شده است. این منطقه ۷ محله و ۴ حوزه انتخابیه دارد. در ادامه به معرفی و مرزبندی حوزه های انتخابیه شهر در این منطقه پرداخته می شود.

موقعیت منطقه سینت-فوی - سیلری - کپ-روگ در شهر کبک

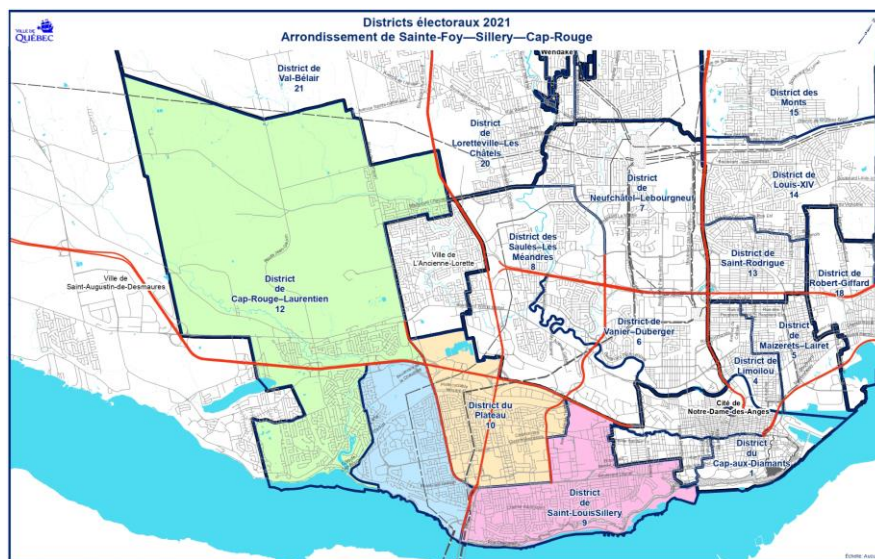
www.ville.quebec.qc.ca

حوزه انتخابیه شماره ۹ (Saint-Louis-Sillery): این حوزه شامل ۲۰۱۹۳ رای دهنده است و مرزهای آن بدین شرح توصیف و تعیین می شود: از نقطه ای واقع در تقاطع بلوار رنه-لوزک غربی و خیابان بلودر، مرزهای شمال شرقی و جنوب شرقی منطقه، بزرگراه هنری، بلوار لویر، بزرگراه روبرت-بوراسا شروع می شود. جاده قتره بروجیس، خیابان نترمبلای و امتداد آن تا تقاطع بزرگراه چارست و روبرت بوراسا، بلوار چارست غربی، محدوده شمال شرقی و شمال غربی منطقه تا نقطه شروع؛

حوزه انتخابیه شماره ۱۰ (Plateau): به تعداد ۱۸۷۳۵ رای دهنده دارد. مرزبندی آن بدین صورت است که شروع از نقطه ای واقع در تقاطع بزرگراه چارست و روبرت-بوراسا در امتداد خیابان نترمبلای، جاده قتره بروجیس، بزرگراه روبرت-بوراسا، بلوار لوریر، بزرگراه دوپلیسیس، محدوده کلی شمال غربی و شمال شرقی منطقه تا نقطه شروع؛

حوزه انتخابیه شماره ۱۱ (Pointe-de-Sainte-Foy): شامل ۱۸۶۳۳ رای دهنده است. مرزهای آن به این صورت است که شروع از نقطه ای واقع در تقاطع بزرگراه فلیکس لکلر و بزرگراه دوپلیسیس، بزرگراه هنری، مرز جنوبی منطقه مرز جداکننده شهرهای سابق سنت فوی و کپ روژ، خط راه آهن در امتداد جاده سنت لوئیس، خط ترافیکی کوت دو کپ روژ (سمت شرقی) تا تقاطع خط راه آهن و جاده سنت لوئیس، خط راه آهنی که در امتداد جاده سنت فوی در حد فاصل شهرهای سابق سنت فوی و کپ روژ و رودخانه کپ رگ و بزرگراه فلیکس لکلر قرار دارد تا نقطه شروع؛

حوزه انتخابیه شماره ۱۲ (Cap-Rouge-Laurentien): این حوزه تعداد ۲۱۹۸۳ رای دهنده دارد. از نقطه ای که در تقاطع بزرگراه هنری و مرز عموماً شمال شرقی منطقه (بزرگراه دوپلیسیس، بزرگراه فلیکس لکلر)، رودخانه کپ روژ (مرزی که شهرهای سابق سنت فوی و کپ روژ را از هم جدا می کند)، مسیر راه آهن در امتداد جاده سنت فوی تا جایی که به جاده سنت لوئیس، خط سرعت گیر کپ رگ (سمت شرقی) می رسد. مسیر راه آهن در امتداد جاده سنت لوئیس، مرزی که شهرهای سابق سنت فوی و کپ روژ را از هم جدا می کند، مرزهای جنوب شرقی، جنوب غربی و شمال غربی منطقه تا نقطه شروع؛

نقشه تقسیم بندی حوزه های انتخابیه منطقه سینت-فوی-سیلری-کپ-روگ در شهر کبک

www.ville.quebec.qc.ca

• منطقه شارلزبورگ

شارلزبورگ یکی دیگر از ۶ منطقه شهر کبک است. این منطقه در شمال منطقه لاسیتیه لیمویل، غرب منطقه بیوپورت و شرق منطقه های دس ریورس و لاهاته-سینت-چارلز واقع شده است. این منطقه به ۶ محله و ۳ حوزه انتخابیه تقسیم شده است.

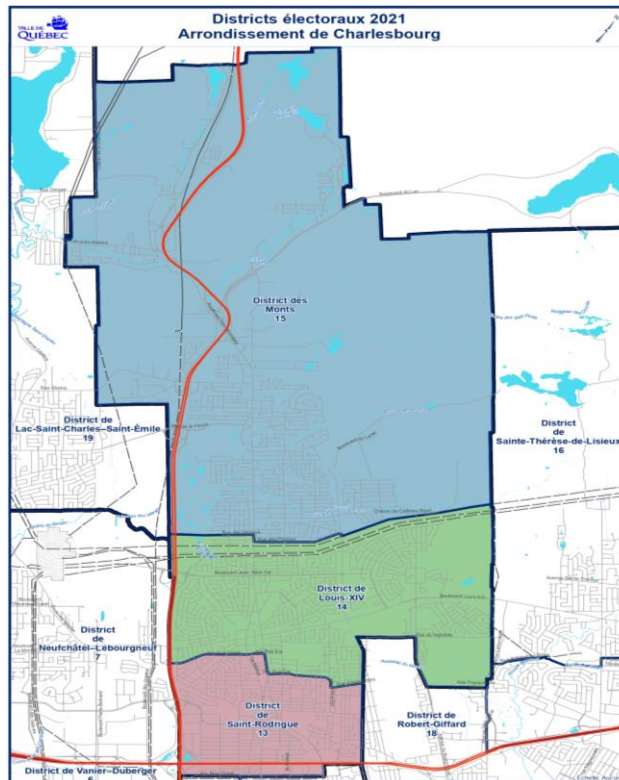
موقعیت منطقه شارلزبورگ در شهر کبک

www.ville.quebec.qc.ca

حوزه انتخابیه شماره ۱۳ (Saint-Rodrigue): این حوزه تعداد ۱۹۶۱۶ رای دهنده دارد و مرزهای آن بدین صورت است که شروع از نقطه ای واقع در تقاطع خیابان آنگومویس و مرز شمال شرقی شهر، محدوده عموماً جنوب شرقی و جنوب غربی شهر، امتداد خیابان ۷۶ غربی، خیابان ۷۶ شرقی، بلوار هنری-بوراسا، خیابان ۷۰ شرقی، خیابان ۱۰ شرقی، خیابان آنگومویس تا نقطه شروع؛

حوزه انتخابیه شماره ۱۴ (Louis-XIV): شامل ۲۲۲۲۰ رای دهنده است. شرح مرزبندی آن بدین شرح است که با شروع از نقطه ای واقع در تقاطع خط برق فشار قوی به سمت جنوب شرقی جاده چتویگوت و مرز شمال شرقی منطقه، مرز عموماً جنوب شرقی منطقه، خیابان آنگومویس، خیابان دهم، خیابان ۷۰ است، بلوار هنری-بوراسا، خیابان ۷۶ شرقی، امتداد آن، مرز جنوب غربی منطقه، امتداد خیابان وردیه، بلوار هنری-بوراسا، خیابان پرورش، بلوار لوپرت، خط برق فشار قوی تا نقطه شروع؛

حوزه انتخابیه شماره ۱۵ (Monts): این حوزه تعداد ۲۲۵۳۹ رای دهنده دارد. مرزبندی آن با شروع از نقطه ای واقع در تقابل بلوار دو لاک و مرز معمول شمال شرقی منطقه، این مرز، خط برق فشار قوی به سمت جنوب شرقی جاده چتویگوت، بلوار لوپرت، خیابان پرورش، بلوار هنری-بوراسا، خیابان وردیه، امتداد آن، به طور کلی مرزهای جنوب غربی، شمال غربی و شمال شرقی منطقه تا نقطه شروع؛

نقشه تقسیم بندی حوزه های انتخابیه منطقه شارلزبورگ در شهر کبک
www.ville.quebec.qc.ca

• منطقه بیوپورت

این منطقه یکی دیگر از شش منطقه شهر کبک است که شرقی ترین نقطه شهر واقع است. این منطقه شامل ۵ محله و ۳ حوزه انتخابیه در شهر است که به معرفی و مرزبندی آن ها پرداخته می شود.

موقعیت منطقه بیوپورت در شهر کبک

www.ville.quebec.qc.ca

حوزه انتخابیه شماره ۱۶ (Sainte-Thérèse-de-Lisieux): این حوزه انتخابیه در منطقه تعداد ۱۹۸۲۸ رای دهنده دارد. مرزهای این حوزه بدین صورت تعیین شده است که از نقطه ای واقع در تقاطع بلوار ریموند و مرز شمال شرقی منطقه، امتداد خیابان سرنتی، مسیر دوچرخه سواری بیوپورتوئیس، خیابان سگنریل امتداد نهر روژ بین شماره های شهروندی ۳۷۳ و ۳۷۱ در خیابان سگنریل، رویسو روژ، رودخانه بوپورت به سمت شمال، مسیر دوچرخه سواری بوپورتوآ، خیابان پیر-پل-برتن، امتداد آن، جنوب غربی، شمال غربی و شمال شرقی محدوده منطقه تا نقطه مبدأ؛

حوزه انتخابیه شماره ۱۷ (Chute-Montmorency-Seigneurial): در این حوزه تعداد ۲۲۵۳۰ رای دهنده وجود دارد. مرزبندی آن بدین شرح است: شروع از نقطه ای واقع در نقطه تلاقی امتداد خیابان سرنیته و مرز شمال شرقی منطقه، محدوده عموماً شمال شرقی و جنوب شرقی منطقه، امتداد بلوار چاتس، خیابان واله، خیابان رویال، بزرگراه فلیکس لکلر، خیابان سنت دیوید، خیابان بلنگ لامونتگ، امتداد مرز منطقه به موازات خیابان فرانسویر ویلارس، محدوده جنوب غربی منطقه، امتداد خیابان پیر پل برتن، مسیر دوچرخه سواری بوپورتوآ به سمت شمال، رودخانه بوپورت، روسو روژ، امتداد روسو روژ بین شماره های شهروندی ۳۷۳ و ۳۷۱ خیابان سگنریل، مسیر دوچرخه سواری بوپورتوآ، خیابان سرنتی، امتداد آن تا نقطه شروع؛

حوزه انتخابیه شماره ۱۸ (Robert-Giffard): این حوزه متشکل از ۲۱۹۶۹ رای دهنده است. از نقطه ای که در تقاطع امتداد مرز منطقه به موازات خیابان فرانسوا د ویلار و خیابان بلانش-لامونتا، خیابان سنت دیوید، بزرگراه فلیکس لکلر، خیابان رویال، خیابان واله، بلوار چاتس، امتداد آن، به طور کلی مرزهای جنوبی و جنوب غربی منطقه، خیابان ویگنوبل، مرز شمال غربی منطقه تا نقطه شروع؛

13th International Conference on

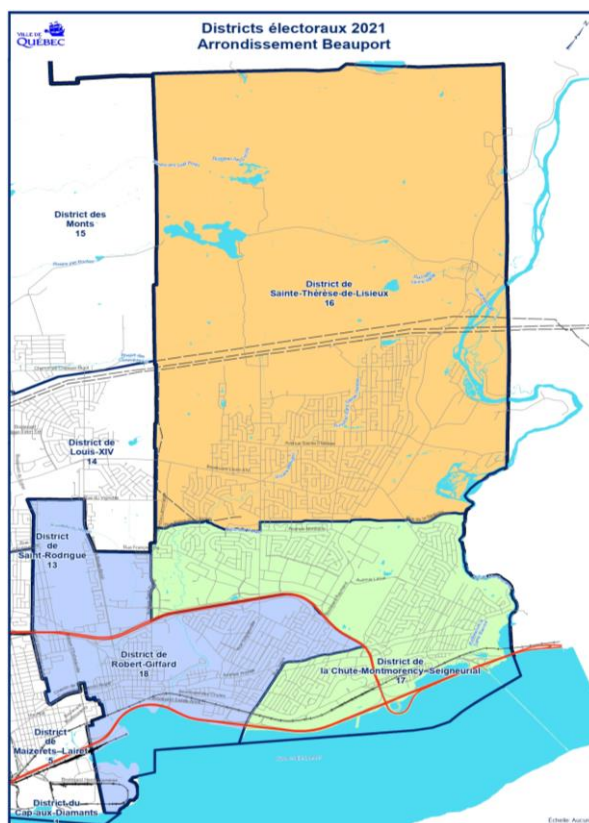
Civil, Architecture
and Urban Management

www.cucnf.ir

13 th international conference on Civil, Architecture and Urban Management

سیزدهمین کنفرانس بین المللی

عمران، معماری و مدیریت شهری / اسپانیا

نقشه تقسیم بندی حوزه های انتخابیه منطقه بیوپورت در شهر کبک

www.ville.quebec.qc.ca

منطقه هاته-سینت-چارلز

این منطقه در بخش شمال غربی شهر قرار گرفته و به این دلیل نامگذاری شده که در قسمت بالایی حوزه آبخیز رودخانه سن شارل قرار گرفته است. منطقه مذکور یکی دیگر از ۶ منطقه شهر کبک است که ۵ محله و ۳ حوزه انتخابیه شهری را در بر می گیرد. در ادامه به معرفی و مرزبندی آن ها پرداخته می شود.

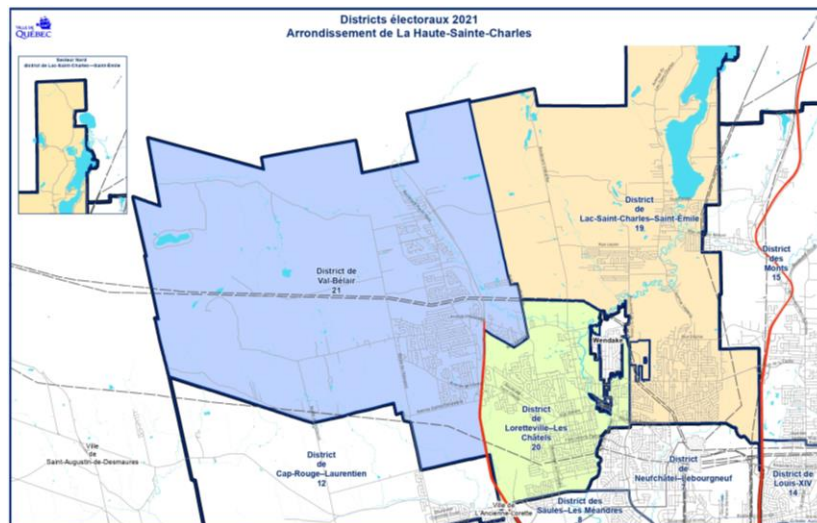
موقعیت منطقه هاته-سینت-چارلز در شهر کبک

www.ville.quebec.qc.ca

حوزه انتخابیه شماره ۱۹ (Lac-Saint-Charles-Saint-Émile): شامل ۲۱۳۳۲ رای دهنده است که از نقطه ای واقع در تقاطع خیابان دلاژ و مرز شمال شرقی منطقه، مرز جنوب شرقی منطقه، بلوار لاکولین، خط فشار قوی، در شمال منطقه حفاظت شده هندی ونداک، خط پشتی خیابان دو پتی والون (سمت شمال شرقی)، امتداد خیابان پتی والون تا مرز شمال غربی منطقه، محدوده عموماً شمال غربی، شمالی و شمال شرقی منطقه تا نقطه مبدأ؛ با این حال قلمرو منطقه حفاظت شده ونداک، جز حوزه انتخاباتی شماره ۱۹ نیست؛

حوزه انتخابیه شماره ۲۰ (Loretteville—Les Châtelers): این حوزه انتخابیه تعداد ۲۱۹۶۸ رای دهنده دارد. مرزبندی آن به این شکل است: با شروع از نقطه ای واقع در مرز شمال شرقی منطقه حفاظت شده ونداک و خط فشار قوی، این خط فشار قوی، بلوار لاکولین، معمولاً مرزهای جنوب شرقی و جنوب غربی منطقه، بزرگراه هنری چهارم، مرز سابق شهر کبک در جنوب خیابان جوونس، امتداد خط ترافیک خیابان جولینه (ضلع جنوب شرقی)، امتداد آن به خیابان پتی والون، خط فشار قوی، مرز شمال غربی و شمال شرقی منطقه حفاظت شده ونداک تا نقطه شروع. با این حال، قلمرو منطقه حفاظت شده ونداک، جزئی از حوزه انتخاباتی شماره ۲۰ به حساب نمی آید؛

حوزه انتخابیه شماره ۲۱ (Val-Bélair): شامل ۲۱۶۸۱ رای دهنده است. مرزبندی آن به این صورت است که از نقطه ای واقع در مرز شمال غربی منطقه و امتداد خیابان پتی والون، خط ترافیک این خیابان (سمت شمال شرقی) تا خط فشار قوی، خیابان پتی-والون، امتداد خط ترافیک خیابان جولین (سمت جنوب شرقی) و گسترش آن تا مرزهای سابق شهر کبک در جنوب خیابان جوونس، بزرگراه هنری چهارم، به طور کلی مرزهای جنوبی، غربی و شمالی منطقه تا نقطه شروع؛ (RVQ 2819)

نقشه تقسیم بندی حوزه های انتخابیه منطقه هاته-سینت-چارلز در شهر کبک
www.ville.quebec.qc.ca

منابع

شمسا، محمدرضا و میراحمدی، فاطمه سادات (۱۴۰۱)، اظهار نظر کارشناسی درباره: طرح تعیین حوزه های انتخاباتی مجلس شورای اسلامی و شوراهای اسلامی، مطالعات سیاسی، مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی

عباسی، بیژن (۱۳۸۸)، نقد و بررسی نظام های انتخاباتی اکثریتی و تناسبی، فصلنامه حقوق، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دوره ۳۹، شماره ۳

هندلی، لیزا و گروفنم، برنارد (۱۳۹۵)، فرایند ترسیم مرزهای حوزه های انتخابیه (مطالعه تطبیقی)، ترجمه ابودر رفیعی، مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی

By-law respecting the division of the territory of the city into 21 electoral districts, RVQ 2819, <https://reglements.ville.quebec.qc.ca/fr/showdoc/cr/R.V.Q.2819/#idhit1>

Creating electoral maps, <https://www.electionsquebec.qc.ca/en/understand/understanding-electoral-maps/creating-electoral-maps/#municipal>

<https://www.elections.ca/content.aspx?section=abo&lang=e&document=index>

<https://www.electionsquebec.qc.ca/notre-institution/commission-de-la-representation-electorale/>

<https://www.statcan.gc.ca/en/start>

Legis Quebec, www.legisquebec.gouv.qc.ca/en/document/cs/E-2.2?langCont=en#ga:l_i-gb:l_iii-h1

Québec's electoral systems, <https://www.electionsquebec.qc.ca/en/understand/understanding-democracy-and-elections/quebecs-electoral-systems/>

RVQ 2819, www.ville.quebec.qc.ca/apropos/elections-municipales/carte-electorale/index.aspx

The ACE , Electoral Knowledge Network, Establishment of criteria for delimiting districts, <https://aceproject.org/ace-en/topics/bd/bdb/bdb05/default>

www.ville.quebec.qc.ca

Reviewing the criteria for drawing the boundaries of urban constituencies Canada; Quebec City

Fereshteh Dastvareh

Abstract

Elections are among the political phenomena that separate democratic systems from other systems. The important principle in the issue of elections is to be free, competitive and fair, which depends on how the process and stages of elections are held. The stage of drawing the borders of constituencies is one of the most important stages before the voting day. In different countries, the most important criterion for drawing constituencies in all scales is the population size, which after the passage of time and due to lack of efficiency, other cases and criteria have also been considered. In this article, the Single-member district majority electoral system in the constituencies of the city's Islamic councils is emphasized. In order to get a basic understanding of how to determine the demarcation criteria of constituencies (Single-member district majority) of city councils and how to draw it, global experiences are studied. The following article examines the experience of Quebec City in the province of Quebec in Canada, which has a federal political-administrative system. The general criteria for drawing electoral maps in Quebec City are the number of electoral districts in the city and their population, effective representation, equality of votes and respect for the community. The experience of Quebec City shows that a region is divided into a number of urban constituencies regardless of the border of the lowest level of urban administrative divisions, namely neighborhood. The small scale of constituencies in Quebec City provides opportunities for elected officials to familiarize themselves with their constituencies and expands the relationship between the elected person and the voters, fair representation and respect for the community in the city.

Keywords: constituencies, border, city, Quebec